

Ticarette

GÜNDEM

Salih USTA*

1. Elektronik Ticaret

Elektronik Ticaretin Düzenlenmesine İlişkin Kanun Tasarısı, TBMM Genel Kurulu'nda kabul edilerek yasalaştı. Bu Kanunun amacı, elektronik ticarete ilişkin esas ve usulleri düzenlemektir. Kanun kapsamında; ticari iletişim, hizmet sağlayıcı ve aracı hizmet sağlayıcılarının sorumlulukları, elektronik iletişim araçlarıyla yapılan sözleşmeler ile elektronik ticarete ilişkin bilgi verme yükümlülükleri ve uygulanacak yaptırımlar ele alınmıştır.

Artık Elektronik Ticaretin Düzenlenmesine İlişkin Kanun ile kimden geldiği belli olmayan mesaj ve ileti gönderenlere 1000 TL ile 10 bin TL arasında değişen idari para cezaları verilebilecektir. Elektronik ticarete ilişkin esas ve usulleri düzenleyen bu Kanuna göre, hizmet sağlayıcıları, elektronik iletişim araçlarıyla sözleşmenin yapılmasından önce alıcıların kolayca ulaşabileceği şekilde ve güncel olarak tanıtıcı bilgileri, varsa mensubu olduğu meslek odası ile meslekle ilgili davranış kurallarını ve bunlara elektronik olarak ne şekilde ulaşılabilirliğini belirtecek ve alıcının, siparişini elektronik iletişim araçlarıyla vermesi halinde; hizmet sağlayıcı, siparişin onaylanması aşamasında, ödeme bilgilerinin girilmesinden önce, ödenecek toplam bedel de dahil olmak üzere, sözleşmenin şartlarının alıcı tarafından açıkça görülmesini sağlayacaktır.

Hizmet sağlayıcılar, alıcının siparişini aldığını, elektronik iletişim araçlarıyla teyit edeceklerdir.

Ticari iletişime belli bir standart koyabilmek amacıyla yeni düzenlemeler yapılmıştır. Yapılan düzenlemelerden bazıları şu şekildedir;

- Ticari iletişimin ve bu iletişimin adına yapıldığı gerçek ya da tüzel kişinin açıkça belirlenebilir olmasını sağlayan bilgilerin sunulması gerekmektedir.
- İndirim ve hediye gibi promosyonlar ile promosyon amaçlı yarışma veya oyunların niteliklerinin açıkça belirtilmesi, katılımın ve bunlardan faydalanmanın şartlarına kolayca ulaşılabilir, açık ve şüpheye yer bırakmayacak şekilde anlaşılır olması gereklidir.
- Ticari elektronik iletiler, alıcılara ancak önceden onayları alınmak kaydıyla gönderilebilecek olup bu onay, yazılı olarak veya her türlü elektronik iletişim araçlarıyla alınabilecektir.
- Alıcının kendisiyle iletişime geçilmesi amacıyla iletişim bilgilerini vermesi halinde, mal ve hizmetlere ilişkin değişiklik ile ticari elektronik iletiler için ayrıca onay alınmayacaktır.
- Esnaf ve tacirlere önceden onay alınmaksızın ticari elektronik iletiler gönderilebilecektir.
- Ticari elektronik iletinin içeriğinin, alıcıdan alınan onaya uygun olması gerekmektedir.
- İletide, göndericinin tanınmasını sağlayan bilgiler ile telefon, faks, kısa mesaj numarası ve elektronik posta adresi yer almalıdır.
- İletide, iletinin konusu, amacı ve başkası adına yapılması halinde kimin adına yapıldığı bilgilerinin de yer alması gerekmektedir.
- Alıcılar diledikleri zaman, hiçbir gerekçe belirtmeksizin ticari elektronik iletileri almayı reddedebileceklerdir. Hizmet sağlayıcı, ret bildirimini elektronik iletişim araçlarıyla kolay ve ücretsiz olarak iletilmesini sağlayacak ve gönderdiği iletide buna ilişkin gerekli bilgileri sunacaktır. Ret talebinin ulaşmasının ardından hizmet sağlayıcı, 3 iş günü içinde alıcıya elektronik ileti göndermeyi durduracaktır.
- Aracı hizmet sağlayıcılar, mesajların içeriğini kontrol etmek ve hukuka aykırı bir faaliyetin söz konusu olup olmadığını araştırmakla yükümlü olmayacaktır.
- Hizmet sağlayıcılar ve aracı hizmet sağlayıcılar, elde ettiği kişisel verilerin saklanmasından ve güvenliğinden sorumludurlar. Kişisel verileri, ilgili kişinin onayı olmaksızın üçüncü kişilere iletilemeyecek ve başka amaçlarla kullanamayacaklardır.
- Kanundaki yükümlülükleri yerine getirmeyen ya da şartları uygulamayanlar hakkında, 1000 TL ile 15 bin TL arasında değişen idari para cezaları uygulanacak.
- Ticari elektronik iletilerin bir defada birden fazla kimseye, onayları alınmadan gönderilmesi halinde para cezası 10 katına kadar arttırılacak.
- Abone ve kullanıcılarla, önceden izinleri alınmaksızın otomatik arama makineleri, faks, elektronik posta, kısa mesaj gibi elektronik haberleşme vasıtalarının kullanılması suretiyle doğrudan pazarlama, siyasi propaganda veya cinsel içerik iletimi gibi maksatlarla istek dışı haberleşme yapılamayacaktır.
- Kimden geldiği belli olmayan mesaj ve ileti gönderenlere 1000 TL ile 10 bin TL arasında değişen idari para cezaları verilecek.
- Bakanlıkça görevlendirilen denetim elemanlarına istenilen bilgi, belge ve defter ile elektronik

kayıtları vermeyenlere de 2 bin liradan 5 bin liraya kadar idari para cezası uygulanacak.

- Ticari elektronik iletileri alıcılara önceden onaylarını almadan birden fazla gönderen hizmet sağlayıcılara ise 10 bin liradan 50 bin liraya kadar idari para cezaları verilecek.

05/112014 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun 01/05/2015 tarihinde yürürlüğe girmiş olup Kanunun uygulanmasına ilişkin yönetmelik taslakları ilgili kamu kuruluşları ve özel sektör temsilcileriyle yapılan toplantılar neticesinde hazırlanmıştır.

İlgili kurumların görüşleri alınarak hazırlanan Elektronik Ticarete Sözleşme ve Siparişler Hakkında Yönetmelik Taslağı ile Ticari İletişim ve Ticari Elektronik İletiler Hakkında Yönetmelik Taslağı sayesinde elektronik ticarete kapsamlı düzenlemeler hayata geçirilecektir. Söz konusu Yönetmeliklerle, elektronik ortamda bir mal satımı veya hizmet sunumuna ilişkin sözleşme ve siparişlerdeki yükümlülükler, telefon ve bilgisayar gibi elektronik iletişim araçlarıyla gönderilen SMS, e-posta ve telefon araması yoluyla gerçekleştirilen her türlü ticari iletişim ve bunların yapılmasına elektronik ortam sağlayan aracı hizmet sağlayıcılarının yükümlülükleri düzenlenmeye çalışılmıştır.

2. Perakende Ticaret

Perakende sektörünün çok fazla tarafı bulunduğundan dolayı bu alanda yıllardan beri düzenleme yapılmaması büyük bir eksiklikti ancak bu eksiklik Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun’un yürürlüğe girmesiyle giderilmeye çalışılmıştır. Kanunun amacı; perakende işletmelerin açılış ve faaliyete geçiş işlemlerinin kolaylaştırılması, perakende ticaretin serbest piyasa ortamında etkin ve sürdürülebilir rekabet şartlarına göre yapılması, tüketicinin korunması, perakende işletmelerin den-

geli bir şekilde büyüme ve gelişmesinin sağlanması ve perakende işletmelerin faaliyetleri ile bunların birbirleri, üretici ve tedarikçilerle ilişkilerinin düzenlenmesidir. Bu Kanunun kapsamı dahilinde; perakende işletmelerin açılış, faaliyet ve denetimlerine ilişkin usul ve esaslar ile Kanunun uygulanmasında Bakanlık, yetkili idare ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarının görev, yetki ve sorumlulukları düzenlenmiştir. Milli gelirin yüzde 15’ini perakende ticaret alanı oluşturmaktadır. Kanunla getirilen düzenlemelerle esas itibariyle içerisinde alışveriş merkezleri, zincir mağazalar da dahil bütün perakende ticaretle uğraşan mağazaların bulunduğu alanın kurallara bağlanması ve esnaf ve sanatkarların desteklenmesi hususları üzerinde durulmaktadır.

Bu bağlamda Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun ile yapılan düzenlemelerden bazıları şu şekildedir;

- Büyük mağazalara mal veren küçük işletmelerin mağduriyetlerinin ortadan kaldırılması amacı ile alışveriş merkezleri ve zincir mağazalara 30 günden daha az sürede bozulabilen mallar satan küçük işletmelerin alacaklarının ödenme süresinin bu ürünlerin teslim tarihinden itibaren 30 günü geçemeyecektir.
- Perakende işletmelerde rafı bulunan üreticilerden ya da kiracılardan farklı isimler altında ücretler alınmaması için kanuni düzenleme yapılmıştır. Ancak bu düzenlemenin istisnası; yapılan işlemin doğrudan ürünün satışını arttırıcı mahi-

yette olup olmaması ve bu durumun ispat edilebiliyor olması halinde söz konusu ücretlerin alınabilmesidir.

– Küçük işletmelerin markalaşmalarına yönelik olarak; alışveriş merkezleri ve zincir mağazaların kendi adlarına ürettikleri malların üzerinde, daha önce üreticinin ad, unvan ve bilgileri

yer almamaktaydı, fakat

artık bu tür ürünlerin ambalajlarında üreten firmanın kimlik bilgilerinin de yer alması sağlanarak küçük üreticilere, ilave ücret ödemedi, kendilerini tanıtmaları fırsatı sağlanacaktır.

- Perakende işletmeler tarafından yapılan kampanyalı satışlara sınırlama getirilerek Tasfiye halinde 6 ay, diğer hallerde 3 aydan fazla kampanyalı satış yapılamayacağı gibi kampanyalı satışların başlangıç ve bitiş tarihleri de belli olacak.
- AVM'lerin çalışma saatleri illerde valilikler, Türkiye genelini ilgilendiren durumlarda ise Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından belirlenecektir.
- AVM'lerde mutlaka acil tıbbi müdahale ünitesi, ibadet yeri, bebek bakım odası, çocuk oyun alanı gibi ortak kullanım alanları oluşturulacak. AVM'lerin yerinin belirlenmesi konusunda Bakanlar Kuruluna yetki ve görev verilmekte olup, AVM'lerin açılış koşulları Bakanlar Kurulu tarafından belirlenecektir.
- Perakende sektöründeki gelişmeleri izlemek ve politika belirlemek üzere Perakendeciler Konseyi oluşturulması öngörülmüştür.

– Geleneksel, unutulmaya yüz tutmuş sanatlara ve bunları icra edenlere alışveriş merkezlerinin binde 3'ünün tahsis edilmesi, kira bedelinin de rayiç bedelin dörtte biri oranında belirlenmesi hedeflenmektedir.

– Ayrıca AVM'lerde, yöresel ürünlerin ticareti için yüzde 1'lik bir bölüm tahsis edilmesi zorunlu hale getirilmiştir.

– Perakende ticaret ile uğraşacak işletmelerin bütün kuruluş işlemlerinin Perakende Bilgi Sistemi (PERBİS) üzerinden yapılması planlanmakta olup, böylece bürokratik sürecin ortadan kaldırılması amaçlanmaktadır.

3. Finansal Hizmetler İlişkin Mesafeli Sözleşmeler

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından Finansal Hizmetlere İlişkin Mesafeli Sözleşmeler Yönetmeliği çıkarılmış olup söz konusu Yönetmelikle, finansal hizmetlere ilişkin mesafeli sözleşmelerin uygulama usul ve esaslarını düzenlenmektedir.

4. Abonelik Sözleşmeleri

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından Abonelik Sözleşmeleri Yönetmeliği çıkarılmış olup söz konusu Yönetmelik, abonelik sözleşmelerine ilişkin uygulama usul ve esaslarını düzenlemektedir.

5. İş Yeri Dışında Kurulan Sözleşmeler

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından İş Yeri Dışında Kurulan Sözleşmeler Yönetmeliği çıkarılmış olup söz konusu Yönetmelik, iş yeri dışında kurulan sözleşmeler ile doğrudan satışlara ilişkin uygulama usul ve esaslarını düzenlemektedir.

6. Taksitle Satış Sözleşmeleri

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından Taksitle Satış Sözleşmeleri Hakkında Yönetmelik çıkarılmış olup

söz konusu Yönetmelik, taksitle satış sözleşmelerine ilişkin uygulama usul ve esaslarını düzenlemektedir.

7. Paket Tur Sözleşmeleri

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından Paket Tur Sözleşmeleri Yönetmeliği çıkarılmış olup söz konusu Yönetmelik, paket tur sözleşmelerine ilişkin uygulama usul ve esaslarını düzenlemektedir.

8. Devre Tatil Ve Uzun Süreli Tatil Hizmeti Sözleşmeleri

Bakanlığımız tarafından Devre Tatil Ve Uzun Süreli Tatil Hizmeti Sözleşmeleri Yönetmeliği çıkarılmış olup söz konusu Yönetmelik, devre tatil, uzun süreli tatil hizmeti, değişim ve yeniden satış sözleşmelerine uygulanacak usul ve esasları düzenlemektedir.

9. Ticari Reklam Ve Haksız Ticari Uygulamalar

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından Ticari Reklam ve Haksız Ticari Uygulamalar Yönetmeliği çıkarılmış olup söz konusu Yönetmelikle, reklam veren, reklam ajansları, mecra kuruluşları ve reklamcılık ile ilgili tüm kişi, kurum ve kuruluşlar ile ticari uygulamada bulunanların uyması gereken ilkeleri ve bu ilkeler çerçevesinde yapılacak inceleme esaslarını belirlemek ve haksız ticari uygulamalara karşı tüketicileri korumak amaçlanmıştır.

10. 5957 Sayılı Sebze ve Meyveler İle Yeterli Arz ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun 10'uncu Maddesinde Yer Alan Parasal Sınırların Artırılması

Bakanlığımız tarafından 5957 sayılı Sebze ve Meyveler ile Yeterli Arz ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun 10'uncu Maddesinde Yer Alan Parasal Sınırların Artırılmasına İlişkin Tebliğ çıkarılmış olup söz konusu tebliğ ile;

- 15/11/2014 tarihli ve 29176 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 441)'nde yer alan % 10,11'lik (on virgül on bir) yeniden değerlendirme oranı esas alınarak 01/01/2015 tarihinden itibaren uygulanmak üzere, 11/03/2010 tarihli ve 5957 sayılı Sebze ve Meyveler ile Yeterli Arz ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun 10'uncu maddesinin beşinci ve altıncı fıkralarında belirtilen parasal sınır 61.681,72 TL olarak tespit edilmiş,
- 24/12/2013 tarihli ve 28861 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 5957 sayılı Sebze ve Meyveler ile Yeterli Arz ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun 10'uncu Maddesinde Yer Alan Parasal Sınırların Artırılmasına İlişkin Tebliğ yürürlükten kaldırılmıştır.

11. Sermaye Şirketlerinin Tasfiyesinde Şirket Alacaklılarının Alacaklarının Yatırılacağı Bankanın Belirlenmesi

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından Sermaye Şirketlerinin Tasfiyesinde Şirket Alacaklılarının Alacaklarının Yatırılacağı Bankanın Belirlenmesine İlişkin Tebliğ çıkarılmış olup söz konusu tebliğ ile; tasfiye halinde bulunan anonim, limited ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerin, bilinen alacaklılarıyla, ulaşılamayan ortaklarının muaccel olan veya hakkında uyumsuzluk bulunmayan alacaklarının;

- Depo edileceği bankanın,
- Depo edilmesi ile banka hesabına yatırılan tutarın hak sahiplerine ödenmesine ilişkin usul ve esasların, belirlenmesi amaçlanmıştır.